

*Marjeta Drobnič***IGRA**

Naj ne sili vanj, sicer se bo spet jokala, je požugala starejša gospa s polno mrežasto vrečo paradižnikov drobni deklici, ki je v diru in kriku planila mimo nje po ploščadi za nekaj let starejšim fantom. Dopoldanski žarki so se ravno povlekli po tlakovcih, ko se je fant nepričakovano ustavil in na hitro stopil ritensko dva koraka, tako da je deklica v silni zasledovalski mrzlici z vso močjo treščila vanj, se v hipu odbila in njeno telesce se je znašlo na obsijanih tleh. Fant je najprej pogledal naokrog po prizorišču, kjer so ga opazovali številni pari otroških oči, potem pa je njegov pogled obvisel na deklici, dokler ni javnila »au«. Očitno ta ni bil dovolj močan ali prepričljiv, saj so se takoj vanjo zapodili štirje manjši ali večji otročaji, jo začeli vleči za lase in mikastiti. Gospa s paradižniki je zaklicala, ma, kaj da se grejo, naj jo pustijo pri miru, takoj, a le kdo bi na sončno sobotno jutro na ploščadi opazil gospo s paradižniki in jo še poslušal ali jemal resno. Tudi zasledovani fant je skočil k postavitvi na tleh in ji začel neusmiljeno in poznavalsko zvijati roko, ona je vpila, naj neha, jo pusti, malček, ki je bil komaj dobro shodil in je skakal proti njej, se še ves neroden kobalil v plenicah, je dal glavnemu odlično idejo, ko je še nekoliko neartikulirano zatulil, naj ji da eno indijansko. Fant je stisnil dekličino laket z obema rokama in ju na vso moč zasukal vsako v svojo smer, krik in nato jok sta razparala zrak in se odbila od okoliških hiš, na nekem oknu se je nekdo pojavil in naveličano preletel sceno, gospa s paradižniki je stekla h klobčiču na tleh in ga brez kakšnega pretiranega truda razpršila, glavni je skočil nekaj korakov vstran in se na sobotno jutro režal gospe s paradižniki v mrežasti vrečki, ki se je vrgla na sredo tople ploščadi. Rekla mu je, naj stopi k njej, mulc, mu bo ona pokazala eno indijansko, posmehnil se ji je, ma, nona, naj gre raje kuhat svojo pašto. Gospa je zaklicala, da bo pašto skuhalo iz njega, da paradižnikov sploh ne bo treba, segla je v mrežo, izvlekla rdeč sadež in ga zalučala proti fantu, takoj nato še enega in še enega. Prva dva sta ga skoraj zadela, tretji ga je ujel že pripravljenega, da se mu je izmaknil in je krogla zadela okno šolske zgradbe in začela mezeti po jasni šipi, zakričal ji je, ma, si nora, bom povedal ravnatelju, deklica je od presenečenja nehala jokati, skoz solze so se oči posmejale, otročaji, večji in manjši, udeleženci mikastenja in gledalci, so se po prvem okamenelem hipu začeli silno zabavati. Kar hitro se je gospa naveličala, morda zaradi neuspeha, ali zato, da ji ne bi zmanjkalo paradižnikov za pašto, še najbolj je s tem prikrajšala otroke; rekla je deklici, da jo je opozorila, naj ne sili vanj, ker bo spet jokala, in se je potem res tako zgodilo. Da ni nič hudega, je skomignilo dekletce, da se samo igrajo, vstalo in se kot furija zakadilo v fanta, ki je postaval tam naokrog, previdno, z enim očesom še vedno na okrogli noni na ploščadi sobotnega dopoldneva, ne da bi se upal približati na več kot pet korakov.

Deklica ga je hotela brcati in boksati, a je neslo nekam v prazno, bil je toliko večji, da jo je lahko zadržal s stegnjeno roko in dlanjo na njeni glavi, da jo je držal stran od sebe, medtem ko je ona besno norela, razpršeni otroci so se začeli previdno spet nabirati v krog, fant ji je prijazno in med smehom dopovedoval: kaj je, mala, kaj je, kaj je. Naj ga pusti pri miru, sicer bo spet jokala, je še morala reči gospa s paradižniki in je nato odšla s ploščadi, najbrž domov kuhat kosilo. Otroci so se v trenutku obesili na deklico in zvijanje, ščipanje, boksanje, suvanje, grizenje, ta indijanske in ta navadne so bile vsem v veselje, fant se je nekoliko distanciral od takega kaosa, čeprav so mu kričali, daj jo, daj jo, daj jo, a očitno je že prerasel tako ruvanje brez pravil, bolj so ga zanimale fineše, dognana taktika, nepričakovano, to zadnje pa se mu je zdelo tudi vrhunec igre, kot je bilo videti. Iz pobesnelega cofa otroškega kričanja, se je kmalu izvila deklica, ki je zmeraj na koncu jokala, ter jezno zakričala »au«, fant se ji je režal, kaj je, kaj je, kaj je. Skoz mrežo na očeh ga je zagledala, kako ji govori »kaj je«, zdaj ni bilo več gospe z mrežo paradižnikov, da bi ji rekla, naj ga pusti pri miru, a saj je bilo tako vseeno, tudi ko je gospa na ploščadi bila, ni nič pomagalo, zagnala se je vanj z razjarjenim obrazom, čisto po otroško, da se je še bolj zarežal in še bolj prijazno in sladko ponovil, kaj je, mala, kaj je, kaj je, se ji prav nonšalantno iztrgal iz rok in v izzivalnem drncu naredil lok po ploščadi, potem se je v zraku obrnil in poskakoval ritensko, da jo je imel nenehno na očeh in jo hkrati lahko dražil, ne da bi se mu bilo treba obračati.

Na sobotno dopoldne so na ploščad lazili turisti na obhodu po mestu, pa če je bilo sončno ali ne, pravzaprav so tja lazili vsak dan, ampak ob sobotah jih je bilo občutno več, vsak je govoril po svoje, zlasti turistični vodiči, same pokvečene in trde mešanice jezikov, kozmopolitski duh je vel po sobotnem jutru, oh, potovanja, potovanja, potovanja, in so se zraven čudili, kako lepo, kako nenavadno, kako zanimivo, otročaji pa so jim kazali osle in pljuvali za njimi, kako prisrčni otroci, kako prisrčni domačini, in – škljoc! – fotka. Skupina turistov se je vtkala v naveze kotalečih se razposajencev na tistem sončnem mozaiku tlakovcev, gospa s paradižniki, kot da je nikoli sploh ni bilo, o ne, po okenski šipi je še zmeraj počasi lezlo, ravnatelj bo ponorel, turisti so se čudili, o paradižniki, otroci se kepajo, o srečna brezskrbnost, tukaj pa cerkev in kapelica in freske in slike, vse staro več stoletij, vodiča sta razlagala vsak po svoje, drug čez drugega, vsi so zavzeto prikimali in obračali glave, kamor sta kazala, zelo sta se spoznala, vodiča, govorila sta prosto, brez zapiskov in knjig v rokah sta drdrala o cerkvi in slikarijah. Bežeči fant je stekel v najhujšo turistično gnečo in v njej izginil, za njim tudi deklica, glasovi so se premešali, dvignilo se je nekaj prahu – »auuuuuu!« in otroci, nekateri potopljeni med gomazeča turistična telesa, drugi, umaknjeni na drugo polovico ploščadi, so zastrigli z ušesi, niso videli, kako jo je, mogoče ji je zvil roko na hrbet, mogoče jo je okrog ušes, mogoče ujel za lase, to je bil misterij, ki so ga zakrile turistične postave. Skoraj sočasno sta se prikazala iz množice, a vsak na svojem koncu, fant je nekam konfuzno gledal okrog sebe, ona pa se je v joku napolnila na drugi konec ploščadi, pa bi ga pustila pri miru, ji je mimogrede zaklicala ena izmed njenih vrstnic, zdaj se pa spet jočeš, ta je bila zanesljivo bodoča gospa s paradižniki. Deklica se je hlipaje sesedla ob nizek zid, ki je obdajal ploščad, še dvakrat posmrknila in začela, medtem ko si je brisala solze, opazovati prizorišče: tam je bil fant, obrnjen proti njej, okrog njega grozd radovednih bojevnikov, ki so bili prej prikrajšani za prizor v gneči pred cerkvijo. Nekje pri levem ušesu je zaslišala neznatno šumenje, lahno pokljanje, nekaj, kar je skrivnostno spreminjalo ton, in malo je prisluškovala, zdelo se je, kot da šumi sonce, prijeten občutek. Zdaj je obrnila glavo in tik zraven sebe zagledala dekle, punco, kar dosti starejšo od sebe, kako sedi na zidu ob sobotni ploščadi. Ta

punca že ne bo iz turistične skupine, bila je tukaj že prej ali pa je prišla kasneje, mogoče je opazovala gospo s paradižniki, njihovo igro, lovljenje, zdaj je gledala njo in v njena ušesa sta se stekali žički, imela je slušalke, tisto šumenje je prihajalo iz njih, deklica je malo zamežikala proti njej in punca si je snela slušalke: »Kaj pa je bilo? Si si kaj naredila?«

Nehalo je šumeti, punca je opazovala ob zidu sedečo postavico, ki jo je opazovala nazaj, radovedno.

»Ah, nič ni bilo,« je odkimal zmršen šop las, »malo sem se spotaknila ob turista. Sem že mislila, da sem si nogo zvila, a veš. A ti pa poslušaj?«

»Hm.«

Deklica je zdaj vstala in s samoumevno kretnjo zgrabila slušalke, ki si jih je punca prej zataknila za srajčni ovratnik.

»Kaj pa poslušaj?« jih ji je hotela povleči izza ovratnika.

Punca si jih je pustila povleči izza ovratnika.

Deklica se je s slušalkami na ušesih obrnila proti ščemenju sončne ploščadi in se nasmehnila, saj je iz žic primezela res taka sladka sladka muzika. Pripirala je oči, in ker je tako gledala skoz slušalke, se je spremenilo nebo, se spremenila cerkev, ploščad, turisti so zasanjano premikali ustnice in delali lebdeče korake, fant nasprotnik jo je med obrisi otroških postav toplo gledal s sijočimi očmi in ji z njimi sladko šepetal v uho, tako da je deklico napolnilo in je pogledala gor v sonce in razprla usta, gledala je, kako so nekje daleč zgoraj viseli galebi, v globokem in zračnem prostoru, vse se je zibalo tako gladko in mehko in polzelo kakor sok paradižnikov po okenski šipi, tako rahlo in sanjavo, da se je deklica smehljala. Malo je zamežikala, malo obračala trup levo in desno, z obrazom proti nebu, joj, joj, joj, po njenem obrazu in ustnicah je sonce mehko sijalo sladkor, in še bolj se je smehljala. Vmes je včasih zašepetala, kaj pa je ta muzika, kaj je ta muzika.

Babilonska gneča se je začela lenobno redčiti, okna hiš so se razgibala, kosilo, kosilo, in se spet praznila, otroci so se spomnili na pašto kuvjih non in nenadoma izginjali po ulicah, vsak po svoji sledi vonjav iz domače kuhinje. Fant je vztrajal sredi površine, brcal zelo drobcen ali namišljen kamenček, škilil proti puncici, ki ga je opazovala, in proti deklici, ki se ji je muzika zlivala v ušesa, kdo bi vedel, kdaj se je ta punca z muziko prikazala na zidu, morda že pred gospo z mrežasto vrečko, iz katere je streljalo v šolske šipe, morda še prej, še pred njimi, nezaupljivo jo je meril in vprašujoče škilil proti deklici, ki se mu je zdaj skrivnostno nasmihala, zdaj gledala v sonce. V poskokih je nenadoma naredil lok mimo njiju, se za hipec ustavil pred postavico in jo naglo dregnil, kaj je, kaj je, kaj je, ona pa nič, niti zamahnila ni proti njemu, da bi ga malo prepodila. Fant je naredil krog s sicer dvignjeno glavo, paradni konj ne bi bil boljši, a vseeno nekoliko negotovo, ker ni bilo odziva, ki bi moral slediti, pa tudi zdaj so bila vsa okoliška okna popolnoma prazna in ni bilo nobene publike, ki bi bila željna videti izvedbo mučenja, no, razen mogoče tiste punce, ki je sedela tam na zidu in se ni nič premikala, ampak njej ni zaupal, prej se je pogovarjala z deklico, poslušali sta skupaj, bolje bo, da ne poskuša nič konkretnejšega. Previdno se je spet približal in izpeljal enako dejanje, a učinka ni bilo, deklica se za njegovo izzivanje ni menila, čeprav je gledala vanj z muziko, ki ji je šepetala njegove oči, in v sonce, ki mu je to muziko prenašala. Slednjič je povlekla oči z neba, joj, je rekla in si snela slušalke, res je lepa muzika. Punci se je zdaj razjasnil obraz in je prikimala, ja, najlepša, potem pa je ustavila šumenje in zdaj je na ploščadi začelo odmevati rožljanje tisočih jedilnih priborov, kosilo, dišeča pašta čaka, treba bo oditi.

»Ampak zaresna pa ni,« je skomignilo pod šopom razmetanih las.

Postava, ki je sedela na zidu, se je zamislila, hm, ni zaresna, malo zmajevala, sem mislila, da ti je moja muzika všeč, s sklonjeno glavo, pa ne presenečeno, le malo otožno.

»Zakaj se mu pustiš?« je nenadoma vprašala.

»Kaj? Komu?« je čisto začudena odvrnila deklica.

Punca je pomignila proti dečku, ki je pravkar sklenil tretji, zdaj prav nič paradni krog in se je že nelagodno prestopal sredi ploščadi. Deklica se je bežno ozrla in ga opazila. Z eno pestjo je grozilno zamahnila po zraku proti nasprotniku in ta si je v hipu vidno oddahnil, z drugo roko pa je položila slušalke, ki jih je nezavedno še kar držala, punca v naročje in se zraven nje naslonila na zid, moram iti na kosilo.

»Ampak zakaj?« je morala vztrajati punca na zidu.

Skupaj sta gledali proti sredini ploščadi, na šolskih oknih je ostala zvođenela sled paradiznikov, ki so se pomečkani sesedli na police, kmalu bodo začeli gniti, ravnatelj bo pobesnel, obtožil bo otroke, tako da bodo morali ribati, nad nono si pa ne bi upal, čeprav bi izvedel, da je fasado krušil njen glas in so šipe načenjali njeni rdeči sadeži.

»To se samo igramo,« je rekla deklica.

»To ni nobena igra. Kar naprej se ravstate, ti jokaš, on izrablja svojo starost in moč.«

Deklica je zdaj še bolj začudena obrnila oči k njej, potem pa z zanimanjem premerila negibnega dečka, kot da ne bi bila prepričana, ali je res vreden tolikšne pozornosti.

»Ma veš kaj, to je čisto nemogoče,« so naposled odbile njene skuštrane štrene. »To se samo igramo. Pa poglej, če ne verjameš.«

In se je posmejala, malo iz vljudnosti, malo iz zadrege, ker ni vedela, kaj naj odgovori tej nenavadni opazovalki, ki je nosila tisto lepo, a ne zaresno muziko in tako čudno spraševala. Tudi punca se je posmejala, malo iz vljudnosti, malo iz zadrege, ker je deklica tako čudno govorila, a je nenadoma zagledala, kako svetli prameni od zgoraj polagoma presevajajo paradnega dečka, ki je od daleč strmел vanju, njegova postava je bila čedalje bolj, čedalje bolj prosojna, prosojna, postopoma se je izbrisoval, izbrisoval, dokler na razbeljeni ploščadi niso ostali le še razpršeni, razpršeni žarki. Deklica se je odlepila od zida, čao, moram iti na kosilo, a veš, in se zapodila proti ulici. Punca se je še nekaj časa ozirala za njo, proti sredini ploščadi, k oknom, v nebo, potem pa tudi ona stekla, sonce mehko sije sladkor, po eni izmed tisočih dišečih sledi.